

Haberler > Yazarlar > Cansu Çamlıbel > Bu kez hikayenin 'kötü adamı' Türkiye değil

Cansu Çamlıbel

Bu kez hikayenin 'kötü adamı' Türkiye değil

19 Ekim 2018

Washington'da çok uzun zamandır ilk kez gündemdeki hikayenin 'kötü adamı' Türkiye değil. Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul'da Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed Bin Selman'ın parmak izlerini taşıyan bir operasyonla katledilmiş olması Ankara'ya, Amerikan kamuoyunda kendi haklı davaları nedeniyle bir türlü kazanamadığı moral üstünlüğü sağladı.

Ankara resmi açıklamalarda temkini elden bırakmadan '**güvenilir kaynaklar**' ya da '**güvenlik kaynakları**' gibi mahlaslar kullanarak Batı basınının - doğal ve haklı olarak - üzerine atladığı anlatıyı kurmayı da, bunu ABD ile ilişkilerinde bir pazarlık unsuru olarak masaya getirmeyi de başardı.

ABD Başkanı Donald Trump'ın Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'yu apar topar önce Riyad'a sonra da Ankara'ya göndermesinin kalbinde bu pazarlık yatıyor. Pompeo'nun uçağı henüz Riyad'dan

Ankara'ya havalanmadan Suudi Arabistan Başkonsolosu Muhammed El Uteybi'nin Türkiye'den ayrılmasına göz yumulmasının pazarlığın bir unsuru olması ihtimali hayli kuvvetli.

Trump yönetiminin derdi, tarafları hızla Suudi Krallığı'nın Kaşıkçı soruşturmasını en az hasarla atlatmasını sağlayacak ortak bir anlatı üzerinde uzlaştırmak. Mesele sadece Başkan Trump'ın her gün en az bir tur '**vazgeçmem**' dediği 110 milyar dolarlık savunma sanayii anlaşmaları değil. Trump'ın güvenlik bürokrasisi içindeki şahinler en büyük takıntıları olan İran'a panzehir olarak Suudi Arabistan'ı seçmiş durumda.

Veliaht Prens Selman'ı Trump yönetimi için '**mükemmel ortak**' haline getiren Ortadoğu'daki radikal akımların defterini dürme taahhüdüydü. Bu unsur Suudi Arabistan'ı Trump yönetiminin bir numaralı stratejik ortağı haline getirdi. Dolayısıyla ABD güvenlik bürokrasisi Kaşıkçı krizini Veliaht Prens Muhammed Bin Selman'a mesafe koyarak işleri bir süre Kral Selman üzerinden götürecektir bir formülle aşmaya çalışacak.

Bir yandan da '**bir grup kendini bilmez katil saraydan habersiz densiz bir işe kalkışmış**' senaryosu üzerinde çalışılıyor. Suudilerin Kaşıkçı'nın yanlış istikamete evrilen bir sorguda öldüğünü açıklamaya hazırlandığını ilk duyuran Amerikan CNN televizyonu oldu. Pompeo'nun Riyad ziyareti sırasında senaryonun geliştirildiğini tahmin etmek güç değil.

Türkiye'nin bu denklemdeki rolü son derece hayati.

ABD yönetiminin çok geçmeden kamuoyuna açıklanmasını arzu ettiği anlatı aslında Riyad-Washington hattında değil, Ankara-Washington-Riyad hattında kurgulanıyor. Türkiye '**krizi Kral Selman'la aşma**' formülüne çomak sokmayacağına işaretlerini verdi. Ankara istese elindeki katliam kayıtlarını tez elden kamuoyuna açıklar ve pimi çekilmiş bombayı ABD-Suudi Arabistan ilişkisinin orta yerine bırakırdı.

Yeri gelmişken Cemal Kaşıkçı cinayetine ilişkin kayıtların ABD ile paylaşılıp paylaşılmadığı muammasında değinmekte fayda var. Trump'a bakarsanız Pompeo Türkiye'ye gidene kadar ABD yönetiminden kimse ne kayıt gördü, ne de dinledi. Pompeo henüz Ankara'dayken yaptığı açıklamada Başkan Trump şöyle diyordu: '**Eğer varsa onları istedik. O kayıtların olup olmadığından emin değilim. Muhtemelen var. Mike döndüğünde kendisinden tam bir rapor alacağım. İlk soracağım soru da bu olacak.**'

Pompeo ise Türkiye'den dönerken Dışişleri Sozcusu Heather Nauert ile uçağın arka bölümündeki gazetecilere şu notu gönderecekti: **'Bakanımız kayıt dinlemedi'**.

ABD'nin kayıtların içeriğini - her türlü vahşi ayrıntısıyla - bilmesi için Başkan Trump'ın ya da Pompeo'nun bizzat dinlemiş olması gerekmiyor.

Kaşıkçı cinayeti sırasında konsolosluktaki hangi odanın kullanıldığı, ekibe ne talimatlar verildiği, Kaşıkçı'nın hangi noktada uyuşturilmaya başlandığı gibi ayrıntıları basına yansımadan evvel hafta başında görüştüğüm Washington'daki bazı Avrupalı diplomatlardan **'off the record'** olarak dinledim. Demek ki Ankara kayıtların kendisini değilse bile içeriğini, AB üyesi ülkelerle paylaşmış. Türkiye'deki ABD misyonunun benzer bir bilgilendirmeden iki hafta boyunca mahrum bırakılması söz konusu değil.

Türkçesi şu; Trump yönetimi işin aslını en başından itibaren pekala bilmesine rağmen Suudi Krallığı'na **'vaziyeti kurtarma anlatısı'** için zaman kazandırma adına top çevirip durdu.

Meselenin bugün henüz çok net olmayan boyutu Washington'ın Ankara'nın krizi tırmandırmak yerine krizden çıkış formülüne yardımcı olan tavrına **'teşekkür'** için önümüzdeki süreçte hangi adımları atacağına.

Türkiye'de yaklaşık iki yıldır FETÖ davasından tutuklu Amerikalı Pastör Andrew Brunson'ın geçen hafta serbest bırakılarak ABD'ye dönüşüne izin verilmesi kasım ayındaki ara seçimler öncesinde Trump'a ve Cumhuriyetçi Parti'ye adeta hayat öpücüğü oldu. Bir de üzerine Ankara'nın Kaşıkçı soruşturmasında ABD'yi zor durumdan kurtarmaya dönük çizgisi eklenince Trump yönetiminin Türkiye'ye bazı jestler yapması zaruri hale geldi.

Washington'ın Brunson dosyası kapandığı için zaten kaldırılması gereken yaptırımları kaldırmanın ötesinde bazı adımlar atması gerekecektir.

İran'dan petrol ve doğalgaz alımına büyük kısıtlama öngören 4 Kasım'daki yeni yaptırım paketinden Türkiye'nin ne ölçüde muaf tutulacağı Kaşıkçı soruşturmasının gölgesinde Washington-Ankara hattında başlayan yeni pazarlıkların önemli bir parçası.

Bir diğeri ise Brunson pazarlıklarından bugüne miras kalan Halkbank dosyası. Ankara'ya zaten Brunson'ın 12 Ekim'deki son duruşması öncesinde İran yaptırımlarını deldiği iddiasıyla Halkbank'a ABD Hazine Bakanlığı Yabancı Varlıklar Kontrol Ofisi (OFAC) tarafından kesilmesi muhtemel cezanın düşük tutulabileceği yönünde kuvvetli mesajlar verildi. Türkiye, bugün olası rakamı sıfırlatmak için daha da bastıracaktır. Ankara zaten baştan beri Halkbank'a cezanın hukuki olmadığını savunuyordu. Ancak Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğu'na girip çıkamadığı 2 Ekim 2018 tarihinden öncesine kıyasla bugün elinin çok daha güçlü olduğu yadsınamaz.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş